

NAŠA SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO III STEV. 9
BEOGRAD
12. maja 1957
Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo nedeljo
CENA 10 DINARJEV
LETNA NAROČNINA 250 DIN

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

Konkretiziranje nalog

Peti plenem zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je določil naloge za nadaljnje delo pri izboljševanju družbenega položaja ženske v naši državi. Po pravici je podčrtal, da bi malo dosegli, če bi prepustili reševanje tega problema samo ženskim organizacijam, ali če ne bi težišča v prvi vrsti postavili na reševanje družbeno ekonomskih vzrokov današnjega stanja.

Zveza ženskih društev Jugoslavije in Svet društev prijateljev otrok in mladine Jugoslavije sta prav tako imela te dni plenarna sestanka, ki sta bila posvečena tem vprašanjem. Na teh zborih so bile predvsem konkretizirane naloge teh organizacij na tem področju, razpravljala pa sta tudi o nekaterih širših vidikih te problematike. Bližnja letna skupščina Stalne konference mest bo nedvomno pomenila nadaljnji prispevek k obdelavi in konkretiziranju nalog na tem področju, posebno kar se tiče družbeno ekonomske strani tega vprašanja.

V dosedanjih razpravljanih sta se izkristalizirali predvsem dve stvari: prvič, da morajo biti osnovna mesta za pomoč družini, posebno pa zaposleni ženski, stanovanjske skupnosti z mrežo služb, ki bodo skrbele za otroke, za cenejše gospodinjstvo, za bolehnne in slabotne itd. Drugič, da morajo pri graditvi in razvoju teh servisov in ustanov sodelovati tudi državljani z lastnimi sredstvi, a ne samo skupnost.

Zdi se pa, da še ni dovolj jasno, kako doseči, da bodo te usluge čim cenejše, čim bolj prilagojene konkretnim potrebam in zahtevam delovnih ljudi. To vprašanje posega globoko v razmere komunalne dejavnosti in zahteva nadaljnje napore v konkretni politiki naših komun. Očitno je, da lahko k izpolnitvi postavljenih nalog mnogo prispeva tudi izmenjava dosedanjih izkušenj.

T. SKALAR

SAMOFINANSIRANJE v komunalnem življenju

Bližnja letna skupščina stalne konference mest se bo med drugim ukvarjala tudi z vprašanjem materialnih osnov mest in samofinansiranjem v komunalnem življenju. Pripravljeni elaborat in razprava na skupščini bosta nedvomno prispevala k nadaljnji osvetlitvi tega zapletenega problema. Sklepe skupščine bodo hkrati z drugimi materiali dostavili zveznemu izvršnemu svetu, da bi lahko služili za nadaljnje diskusije in delo v zvezi z izdelavo perspektivnega plana. V tem članku podajamo nekaj pogledov na te probleme.

S stekom okoliščin smo podedovali tako v gospodarskem kakor tudi na komunalnih in drugih področjih družbenega standarda splošno zelo nerazvita mesta in naselja. Vojna rušenja so še bolj poslabšala težko podedovano stanje. Politika industrializacije države je pritegnila množice prebivalstva iz vasi v mesta in industrijske kraje. Koncentracija sredstev, nujnih za naglo industrializacijo, ki smo jo izvajali v izjemnih okoliščinah, vezanih na obrambo države, nerodovitna leta itd. ni dovoljevala, da bi vzporedno v skladu z gospodarskim razvojem razvijali tudi mesta in druga naselja, predvsem stanovanjskokomunalne in druge osnove družbenega standarda, čeprav smo tudi v teh okoliščinah dosegli velike uspehe, na nekaterih področjih, kakor so prosveta, kultura, zdravstvo itd.

Intenzivnejše izkoriščanje dosežene stopnje naših proizvodnih zmogljivosti je pogojeno z nadaljnjim dvigom strokovnih kvalifikacij delavcev, z izpopoljevanjem nagrajevalnega sistema, z izboljševanjem delovne organizacije in z drugimi ukrepi na področju proizvodnje, toda tudi z dvigom ravni individualne in kolektivne potrošnje. To je predvsem nujno v mestih in industrijskih krajih, v katerih vztrajanje pri nizki komunalni tehniki (pri slabih stanovanjskih, prometnih, oskrbovalnih, uslužnostnih razmerah) onemogoča prehod na višje oblike gospodarjenja, ne dovoljuje, da se na področju gospodarstva pojavljajo dejanski stroški delovne sile, kar izkrivlja cene in rentabilnost poslov podjetij, onemogoča pa tudi oceno rentabilnosti novih investicij. Sedanji nizki osebni dohodek onemogoča ustvaritev zadostnega razpona po kvalifikaciji in učinku, kar je nujen pogoj za krepitev materialne zainteresiranosti in večjo delovno storilnost. Nizki osebni dohodki navajajo komune, da zbirajo sredstva za vse oblike družbene potrošnje večinoma neposredno iz gospodarstva. To pa ne samo ne otežkoča normalnega razvoja komunalnih skladov, temveč vpliva negativno tudi na samostojnost gospodarskih podjetij in na sam gospodarski razvoj. Razen tega vse to v večjem ali manjšem obsegu vpliva tudi na samostojnost organov družbenega upravljanja, ljudskih od-

Sreten BJELIČIĆ

borov in tudi na zainteresiranost državljanov — posameznikov za napredek in razvoj družbenih odnosov na svobodnih socialističnih osnovah.

Opravljene analize opozarjajo na nujnost postopnih sprememb tako v obsegu sredstev, ki jih investiramo v komunalno dejavnost, kakor tudi v druge oblike splošne potrošnje v mestih, posebno pa v sistemu finansiranja komun in teh dejavnosti. Razumljivo je, da je odvisen tempo povečanja sredstev za te dejavnosti od naših splošnih možnosti, jasno pa je, da jih moramo povečevati tako zaradi intenzivnejšega izkoriščanja razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti in pospeševanja napredka sploh kakor tudi zaradi ustvaritve stabilnejše in stalnejše osnove za razvoj družbenega upravljanja in komunalnega sistema v celoti. Prav tako moramo spreminjati sistem finansiranja tako v smislu iskanja ustreznih rešitev za vire dohodkov komunalnih skupnosti kakor tudi v uvajanju ekonomskih odnosov v graditev in eksploatacijo skladov komunalnega in družbenega standarda.

Predlogi, ki so jih doslej dali v razpravljanih, izhajajo iz tega, da je bistveni pogoj za čim popolnejše izkoriščanje raznih možnosti za hitrejše in ekonomičnejše reševanje stanovanjsko komunalnih problemov in družbenega standarda v celoti, da se odpravijo administrativni odnosi in da se najdejo rešitve, ki bodo v največji meri sproščale iniciativo samih državljanov na osnovi svobodnejšega delovanja gospodarskih zakonov tudi na tem področju.

Po vsem sodeč bomo pri tem morali izhajati iz dveh načel. Prvič, da bodo imele stanovanjsko komunalne, prosvetne in druge zgradbe in službe družbenega standarda sigurne in zadostne dohodke, da bodo mogle finančno samostojno obstajati, v kar vključujemo tudi odplačila za posojila, ki bi jih najele za svojo graditev. Drugič, da bomo morali breme finansiranja zgradb in služb, o katerih je govora, čim popolneje vezati na osebne dohodke državljanov. Razumljivo je, da

(Nadaljevanje na drugi strani)